

ÉLELETÜNK

XXXII. évf. 12. szám (32. Jahrg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2000. december

MERJÜNK MAGYAROK LENNI!

A külföldön élő r.k. magyarok püspökének 13. karácsonyi körlevele a hívekhez

IMASZÁNDÉKOK

decemberre

Kedves magyar testvéreim!

A jubileumi esztendő elmúlóban van. Igyekeztünk megemlékezni az Úr Jézus születésének 2000. évfordulójáról és a magyar kereszténység ezeréves jubileumáról. Hálát adtunk azért, hogy élünk és hogy szeret bennünket a jó Isten, ha olykor próbára is tesz minket. Elzarándokoltunk a szent helyekre, a Szentföldre, Rómába és a magyar föld jellegzetes vidékeire. Próbáltunk megújulni ebben a szent évben egy újabb ezer esztendőre és kitárni szívünket Jézus előtt, akitől egyedül várhatjuk népünk, sorsunk jobbra fordulását. Most pedig, az új ezredév nyitányán, bizalommal nézünk előre, mert a „múltunk a reménységünk és Krisztus a jövőnk!”

Minden népnek megvan a maga Istentől kapott jellegzetessége és hivatása ezen a világon. A mienket jól meghatározta államiségünk kezdetén alapító szent királyunk, amikor tanításával és példájával utat mutatott nemcsak egy évezredre, hanem továbbra is. Ez a magyar lelkiség kell, hogy megkülönböztessen minket másoktól, s ugyanakkor kijelölje hivatásunkat akár odahaza a Kárpát-medencében, akár a világ bármely táján, ahová a sors, vagy helyesebben az isteni Gondviselés helyezte minket. Gyakran hallunk a múltból a magyar virtusról, mely felül tud emelkedni a nehézségeken, és tud új életet kezdeni a romokon is. Ebben a magyar virtusban, a magyar lelkiségben látom a harmadik évezredre szóló feladatot minden magyar számára: merészségre van szükségünk ezekben az időkben, akárcsak ezer évvel ezelőtt. Merjünk magyarok lenni és hivatásunkat így betölteni!

1) – Merjünk teljes odaadással Jézushoz fordulni, mint azt Szent István tette ezer évvel ezelőtt, mert Benne találta életének, népének biztonságát és erejét. Ha elfelejtettük volna ezt az alapvető jellegét a magyar mivoltunknak, akkor most itt az idő, hogy visszatérjünk hozzá, és bátran, mint István, megvalljuk hitünket és hűségünket.

2) – Merjünk békében és egymás megbecsülésében élni a környező nemzetiségekkel a Kárpát-medencében. „Haza-szeretet igen, nacionalizmus nem!” – hangoztatta II. János Pál pápa a közép-európai népeknek. Merjünk álmolni egy olyan európai házról, amelyben szabadon tudják élvezni egymás jelenlétét és a természeti kincseket, beleértve a Balatont, a Tátrát és a Hargitát.

3) – Merjünk megbocsátani egymásnak a magyarságon belül a múltban elkövetett vétkeinkért, és merjünk ápolni a magyarok közötti testvériséget. Minden külön-

bözőségünk mellett tudjunk dolgozni a közös cél érdekében, mely nem más, mint a magyar nép felvirágoztatása és szebb jövője.

4) – Merjünk áldozatokat vállalni a jövő érdekében: a gyermekáldás elvállalásával, a köz javára való munkálkodással, Isten és az egyház szolgálatával. Vagyis ne magunknak éljünk, hanem vegyük ki

van, ha valóban és őszintén csatlakozunk „Jézus Úrhoz”, mint Szent István tette, és a Boldogságos Szűz, a Magyarok Nagyszónya kezébe tesszük le életünk és országunk sorsát.

10) – Legyen ez a merészség a magyar lelkiség jellemző sajátossága a következő évezredben is, mert ha Isten a mi atyánk, akkor nem kell félnünk attól, hogy mi lesz

Burgenlandi betlehem

résznünket a család, a közélet, az egyházi élet tennivalóiból. Többgyermekes családokra, becsületes politikusokra és társadalmi vezetőkire, lelkes papokra és szerzetesekre van szükség a harmadik évezredben.

5) – Merjünk felülemelkedni az anyagiasságon, amit az elmúlt évtizedek materialista világszemlélete és a jelenkori szabadelvűség belénk oltott, és tűnjünk ki ismét a világ előtt szellemi értékeinkkel, melyekben olyan gazdagok voltunk történelmünk folyamán.

6) – Merjünk imádságos nemzeté válni, mint azt Szent István példája mutatja, aki kemény férfi létere nem szégyellte kezét imára kulcsolni. Mindszenty hercegprímás egy millió imádkozó magyart szeretett volna látni. Milyen szép volna, ha szentjeinkkel együtt sok millió magyar férfi és nő, gyermek és aggastyán, otthoni és külföldi magyar csatlakozna az Imaapostolság révén hazánk szebb jövőjének kialakításához.

7) – Merjünk helyreállítani a családi élet szentségét, mely oly súlyos csorbát szenvedett az utóbbi években. Hűség és házastársakra, sokgyermekes családokra van szüksége ennek a nemzetnek, ha fenn akar maradni a történelem színpadán.

8) – Merjünk életünket az evangélium tanítása szerint berendezni, nem pedig az ösztönös önzés szabályait követni.

9) – Merjünk optimizmussal nézni a jövőbe, amire minden reményünk meg-

velünk. „Ha Isten velünk, ki ellenünk!” – idézte a Szentírást már Szent István is. Jézus Krisztus pedig így biztat bennünket: „Ne féljétek! Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég!” – „Én legyöttem a világot!” – „Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig!”

*

Jóllehet egészségem nem állt még teljesen helyre, e jubileumi esztendőben sikerült eljutnom lelkipásztori látogatásra Ausztriába és Németországba, valamint részt vettem a Mindszenty zárandoklaton Esztergomban, mely megemlékezett a hercegprímás halálának 25. évfordulójáról. Ott voltam júliusban Budapesten a megható és felemelő Katolikus Nagygyűlésen is, majd augusztusban Ausztráliában látogattam meg a magyarokat. Így az aug. 20-át is Sydney-ben ünnepeltem meg magyar testvéreinkkel. Októberben Rómában vettem részt a magyar nemzeti zárandoklaton, ahol a Szentatya is fogadott minket. Meglátogattuk az Apostolok sírját és a bazilikákat, és imádkoztunk távollévő testvéreinkért, és azért, hogy a 3. évezredet a fenti tíz pont szellemében merjük elkezdeni. Most is ebben a szellemben kívánok minden magyar testvéremnek áldásos karácsonyi ünnepeket és boldog újévet. Szeretettel a mi Urunkban:

2000 karácsonyán

+ Miklósházy Attila SJ.

Miklósházy Attila, SJ.

A külföldön élő r.k. magyarok püspöke

Imádkozunk, hogy a Szentév ünnepei motiváljanak mindenkit az emberi élet védelmére és fejlődésére.

Egy-egy kimagasló, rendkívüli esemény hatására gyakran szemünk elé tárul olyan tényállás, amit régóta tudunk, különböző változatokban hallottunk. Meggyőződésünk, segíteni kellene a helyzetet, mégis tehetetlenül állunk előtte. Az emberi életről van szó, pontosabban a meg nem született életéről. Arról, amelyet kioltani ma a legtöbb államban bizonyos kritériumok alapján szabad és lehet.

Környezeti okai annak, hogy a gyermek ma már nem ajándék és nem áldás, hanem teher, egyrészt a jólét, ahol könnyebben dönt egy-egy ember a kocsi mellett, mint a kicsi javára.

Másik oka a liberális „szabad szellem”, ami csak élvezetet akar, felelősséget, hűséget, áldozatot nem vállal.

A harmadik: az istenbarátság hiánya: nem Istentől kapott feladatok veszik a gyermek nemzését és nevelését. Felelősséget sem Isten felé, sem a nemzet felé, sem saját gyermekük felé nem vállalnak, – az terhet jelent.

Legbelsőbb – majdnem elfelejtett – oka, hogy az emberiségnek századunk első feléig bezárólag az a félelme volt: ha nincs népszaporulat, kihalnak. Gondoljunk a betegségre (torokgyík, TBC, járványok) és háborúkra, amelyek meggyűlölték a lakosságot. Az 1968-ban alapított Római Klub (Club of Rome) fogalmazta meg először az emberiség új félelmét: túlnépesedünk, ha így sokasodunk tovább; tekintve, hogy a betegségek nagy része gyógyítható, a háborúknak elejét lehet venni megelőző intézkedésekkel. Így az emberek tovább élnek. Az átlag életkor 33 évről 70 fölé emelkedett.

A Szentévből át kellene gondoljunk keresztény lélekkel a helyzetet és újra tért kell hódítson a felelősség vállalása a családban, a nemzetben, az emberiségben.

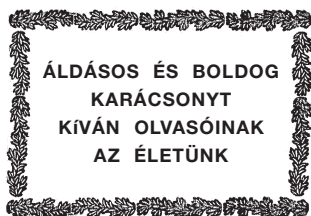
2.

A gyermekekért imádkozunk, hogy tiszteljék őket gyermeki méltóságukban és véget vessenek a gyermekek meggyalázásának.

Nincs szótárunkban a „gyermeki méltóság” címszó, még az „emberi méltóság”-gal is sokan nem tudnak mit kezdeni – kivéve, ha saját magukról van szó. Igaz a fogyatékosokat sem kezel mindenki méltóságuknak megfelelően – nem tartják teljes embernek őket. Legfeljebb sajnálatban részesülnek: „szegények...”

Gondolkozhatunk azon, miben áll és mily minőségű a gyermeki méltóság, ennek kellene felelőnk gondolkodásunkban és életünkben. Jézus nyilatkozott erről világosan: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be Isten országába”. Ez azt jelenti, nem vagyunk olyanok... Aki jó irányban halad ezen az úton, az nem fogja meggyalázni, megrontani őket és igyekszik – imáiba ágyazva – meggyalázásukat akadályozni lehetőségeihez mérten, szóban és tettekben.

Fejős Ottó

Frank Miklós (München):

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

„És ilyenkor hol a Jóisten?”

Gondolatok a Kitzsteinhorn-i szerencsétlenség kapcsán

Földrengések, árvizek, éhínség, tömegmészárlások ezerszámra szedik áldozataikat. Mégszem váltottak ki akkora megdöbbenést a közvéleményből, mint a hír a tűzkatasztrófáról, mely az ausztriai Kaprun közelében fekvő Kitzsteinhorn hegyre vivő, drótkötélrel vontatott vasút egyik kocsiában tört ki, amikor a szerelvény a három kilométeres és 1000 m szintkülönbséget áthidaló alagút egy harmadát hagyta maga mögött. Amikor e sorokat írjuk (november 15) még nem sikerült tisztázni, mi okozta a tüzet, miért sikerült csak mintegy tizenöt utasnak megmenekülnie és miért kellett a többi 155-nek bennégnie az infernóban.

Az általános gyász, fájdalom és döbbenet közepette, mely mindenkit elfogott, különösen a szerencsétlenül jártak – köztük számos fiatal – hozzátartozói között, volt aki felvetette a kérdést: miért kellett ennek megtörténnie? Miért kellett fiatal életeknek ketté törnie? Hol van ilyenkor a Jóisten? Miért nem akadályozta meg ezt a szörnyűséget?

Gondolom, a kérdés annyira érinti emberi létünket, hogy megkísérlek rá választ adni, vagy azt legalábbis megközelíteni.

Miklós atya válaszol

Schönborn bíboros, bécsi érsek, a Stephansdombon mondott gyászmisén, kertelés nélkül megvallotta: „Nincs könnyű válaszunk...” E szavakkal arra utalt, hogy Isten szándékai megfoghatatlanok és útjai kifürkészhetetlenek (Rom 11,33), vagyis az egyház, a kereszténység sem képes egy – konkrét – esetben választ adni, hogy mi miért történik. Afelől nincs kétsége ugyan, hogy minden esemény, legyen az bármennyire fájdalmas, tragikus is, végsőfokon Istenre vezethető vissza, de hogy az Ő terveiben mi a szerepe, a gondviselő, irányító szeretete mivel indokolja, mit akar általa elérni, azt nem tudja. Édesapám mondta egyszer hasonló körülmények között: „Sosem lehet tudni, mi mire jó”. Tíz évvel később, visszaillesztve az akkori, tragikusnak tűnő eseményekre, rájöttem, neki volt igaza.

A magyarázgatás zsákutcái

Egy ilyen mindenkit megrázó szerencsétlenség esetén az emberben természetesen felmerül, mint első reakció, a kérdés: „Miért” – vegyük kissé szemügyre, ki merre keresi a választ.

1. „Nincs Isten, mert ha lenne, ilyen borzalmat nem engedhetne meg. Nem tudok hinni egy szadista Istenben, aki örömet leli, hogy teremtményeit kínozza. Az ember egy vak és értelmetlen végzet játéklabdája...”

Így reagál egy mélységesen sebzett, kétségbe esett ember, akinek még ahhoz sincs ereje, hogy Istennek hadakozzék, hát még, hogy gondolkodjék. Mert egy ilyen katasztrófa logikusan sokkal inkább igazolja, mint cáfolja Isten létét. Azért lázadunk egy ilyen szerencsétlenség ellen, mert felbont egy általunk megszokott és elfogadott rendet, de azt nem helyezi hatályon kívül. Egy baleset esetében is a természet rendje, törvényei érvényesülnek, annak akarata, aki létre hozta őket. Akkor is, amikor technikai hibára vagy emberi tévedésre, hanyagságra vezethetők vissza. Egyik sem érv Isten léte ellen, ellenkezőleg: azt igazolja. Ami már most Istennek azt a „kötelességét” illeti, hogy egy ilyen katasztrófa megakadályozzon, e fel fogásnak alapja egy elferdült Istenkép, amely szerint Isten afféle rendőr vagy tűzoltó, aki minduntalan beavatkozik, ahol baj van. Kétségtelen, van Isteni gondviselés, amely „voltaképpen azoknak a rendelkezéseknek az együttese, melyek által Isten bölcsességben és szeretetben elvezeti minden teremtményét a maga végső céljához” (A Katolikus Egyház Katekizmusa 321 sz.). Még a legborzalmasabb szerencsétlenség sem azt igazolja, hogy Isten nem törődik velünk, hanem csak azt, hogy véges értelmünkkel nem tudjuk felfogni, hogy gondviselő szeretete ilyenkor hogyan valósul meg.

2.) „Isten büntetése” az ilyen katasztrófa. Ezáltal mutatja meg, hogy nem tűri az emberiség gonoszságát és figyelmeztet a megtérésre. Ennek az elképzelésnek a háttérében is azonban egy torz Isten kép áll, büntető, bosszúálló Isten, aki az ember minden vétkét könyörtelenül megtorolja. – Már most nem vitatható, hogy az ember minden bajának, nyomorának végső magyarázata a bűn, az ember Isten elleni lázadása. De mint az imént mondtuk, Isten nem rendőr, aki csak arra vár, hogy a kihágásokat megbüntesse és így példát statuáljon. Ellenkezőleg: Isten jószág Atya, aki megvárja, hogy a tékozló fiú belássa és megbánja, hogy rosszat tett és hazatérjen. Bizonyos mértékben persze igaz a mondás, mi szerint „Minden bűn magában hordja a büntetést” és az is, hogy a természetet nem lehet büntetlenül megérősökölmi. De, hogy ez alkalmazható-e a Kitzsteinhorn-i vasúti szerencsétlenségre és mennyiben, az más lapra tartozik.

A magyarázat megközelítése

Ha nem is tudjuk Isten terveit átlátni, abból, hogy hogyan viszonylik hozzánk emberekhez, hogy mit tett azért, hogy el ne vesszünk, következtethetünk arra, hogy van lehet értelmezni egy adott katasztrófát.

1. „Isten a szeretet” (1 Ja 4,16). Ez a kiinduló pont, minden Istenhez közelítésünk alapja. Akkor is, ha nem egyszer nem vagyunk képesek felfogni, hogy egy-egy esemény, tragédia mely bennünket érint, hogyan egyeztethető össze Isten szeretetével, ez az a fixpont, amely minden körülmények közt biztos. Ha Ő szeretetből tesz, megenged valamit, akkor az mindenképp javunkat szolgálja (Rom 8,28), legalább is természet feletti, lelki síkon.

2. „Úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta oda (An 3,16), ez Isten embert mentő szeretetének csúcspontja és bizonyítéka.” Magára vette emberi létünk minden nyomorúságát, azt is, aminek okozója az ember. Sorsközösséget vállalt velünk egészen a halálig, hogy mint emberré lett Isten, kiszabadítsa az embert a szakadékból, amelybe saját hibájából zuhant és vissza vigye Isten szeretetébe, amelyből kiszakadt. Ha tehát Isten odáig ment szeretetében, hogy Fiát adta megmentésünkre, akkor biztosan lehetünk afelől, hogy bármi történjék is velünk, szeretetből történik és akkor – bármilyen nehezítőnkre is essék – Fiaival mondhatjuk: „Legyen meg a Te akaratod”.

3. „Testemben kiegészítettem azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből” (Kol 2-24). A keresztény ember léte Krisztus követése, elsősorban a hozzá hasonlóan lelki síkon, értékrendjében, célkitűzésében, de életében és kereszthozzásában is: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16, 24). A testi és lelki szenvedés vállalása, a kereszthozzás, be-

Cserháti Ferenc (München):

Rólunk tárgyaltak

A migránsok lelkipásztori szolgálatának problémái

Az utazók és vándorlók lelkipásztori gondozásával foglalkozó vatikáni Pápai Tanács kezdeményezésére október elején Rómában került sor a migránsok lelkipásztori szolgálatát irányító nemzeti igazgatók első világtalálkozójára, amely egyben a szakemberek Kaoshiung, Cope, Town, Strasbourg és Mexico City városokban rendezett, korábbi, négy, nagy, kontinentális megbeszélés-sorozatának kicsengése és bezárása is volt. A római találkozóan a nagyszámú vatikáni szervező és képviselő mellett, összesen hatvan nemzeti igazgató vett részt öt kontinensről, köztük a külföldön élő római katolikus magyarok püspökének európai megbízottja is. A résztvevőket meglátogatta és hozzájuk beszédet intézett Francesco Gioia érsek, az illetékes pápai tanács titkára és Giovanni Cheli bíboros a Vatikánból.

Szem előtt tartva az utasok, vándorok, menekültek és száműzöttek óriási áradatát világszerte, Stephen Fumio Hamao vatikáni érsek, az illetékes pápai tanács elnöke megnyitott beszédében hangsúlyozta a nemzeti igazgatók kulcsfontosságú szerepét a migránsok lelkipásztori szolgálatának megszervezésében és szorgalmazásában, mindig szoros egységben a helyi püspökökkel, hiszen elsősorban nekik kötelességük gondoskodniuk az egyházmegyéjük területén élő idegen nyelvű katolikusok lelkipásztori szolgálatáról. Hangoztatta, hogy a nemzeti igazgatóknak mindig nyomon kell követniük a migráció alakulását. Feladatuk az egyház irányelveinek valóra váltása, aktualizálása a kihívásoknak megfelelően. Fel kell hívni a püspökök figyelmét a migránsok saját lelkipásztori gondozásának megszervezésére, mindig szem előtt tartva, hogy híveikről van szó, akik gyökértelemmé váltak, kiszakadtak saját etnikai és kulturális közegükből, így fokozott figyelmet érdemelnek, lelki gondozásuk soha sem lehet alacsonyabb rendű a befogadó ország híveinek ellátásánál. Elengedhetetlenül szükséges, hogy a migránsok saját körükből kapjanak nyelvükön beszélő papokat, hiszen sajátos kultúrájuk éppen anyanyelvükön jut kifejezésre. Megfelelő egyházi struktúrákat kell kialakítani számukra, személyi plébániákat vagy egyéb analóg formákat, amelyek arra alkalmas módon szolgálják vallásos életük fejlődését, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat határozatai alapján, már eddig is több egyházi rendelkezés sürgette.

A tanácskozáson megállapítást nyert, hogy napjainkban egyre sürgetőbb

kapcsolódás Krisztus megváltói művébe, személyes hozzájárulás, „kiegészítése” az Ő szeretetéből hozott áldozatának. Ez ad értelmet mindannak, ami egy – egyébként értelmetlennek tűnő – katasztrófa áldozatait és hozzátartozóikat sújtja.

Az elmondottak talán segíthetnek a szenvedés titkának megközelítésében. Természetes, hogy mindez hívő hozzá állást feltételez. De még hívők számára is csak megközelítőleg lehet szó, igazi válaszóla a bennük élő „Miért?”-ekre aligha. Esembe jut Franz Werfel mondata, amelyet – más összefüggésben – „Bernadett éneke” című regénye elé állított: „A hívő számára semmilyen magyarázat nem szükséges, a nem hívő számára semmilyen magyarázat sem lehetséges.” ■

jelentkeznek a migránsok áradatával járó és megoldásra váró új problémák. Világszerte csökken az elvándorló katolikusok száma és növekszik a nem keresztény migránsok száma a keresztény hagyományokkal rendelkező országokban. Ez a migránsok lelkipásztori szolgálatának újraértékelését, megújítását – „aggiornamento”-ját sürgeti az adott körülmények között.

A tanácskozás fő célkitűzésének megfelelően, a résztvevők különös figyelmet szenteltek a nemzeti igazgatók lelkipásztori szolgálatának. Elsődleges feladatuk, hogy mint „promotorok, organizátorok és koordinátorok” előmozdítsák, szervezzék és összehangolják a migránsok nagyon nehéz lelkipásztori szolgálatát.

A nemzeti igazgató arra hivatott, hogy értékelje a migránsok lelkipásztori szolgálatának sajátosságait, ismertesse meg és védje meg azokat, esetleg a püspökökkel és ezek dolgozóival, a papokkal, a szerzetesekkel és a világiakkal szemben is, amint ez a Pápai Tanács feladata is. Ennek érdekében terjesztene kell a migránsok napja alkalmából kiadott és évente megjelenő pápai üzeneteket, a Pápai Tanács irányelveit és a migránsok lelkipásztori szolgálatára létrehozott helyi püspökbi bizottság határozatait. Kezdeményezéseit elősegíteti a sok utazókkal és elvándorlókkal foglalkozó kutatás és tanulmány.

A nemzeti igazgatóknak ezen kezdeményező – előmozdító hivatása mellett feladata a lelkipásztori kezdeményezések bátor megszervezése. Arra alkalmas struktúrákat kell kialakítania a migránsok lelkipásztori szolgálatában, megfelelő hálózatokat kell létesítenie ezek dolgozóit között, lelkipásztori terveket kell összeállítania, mindezeket túl pedig gondoskodnia kell a szükséges személyzetről és anyagi fedezetről is.

Feladatának további területe a migránsok lelkipásztori szolgálatának összehangolása a többi egyházi szervezetekkel, főleg a püspökbi bizottsággal. Csak ezen előmozdító, szervező és összehangoló hármas feladata által lehet az országos igazgató az idegen nyelvű lelkipásztori szolgálat hasznos jelképe és erős pártfogója.

Tekintve a résztvevők nagy számát az egész világról, a nemzeti igazgatókat egyet értenek abban, hogy rövid római tapasztalatszerző eredményei és kezdeményezései minden országban egyöntetű meghallgatásra és visszhangra találnak. Nem hallgatták el azt sem, hogy a migránsok lelkipásztori szolgálatának biztosítása és hathatos kifejítése érdekében még sok meggyőző munkára és küzdelemre van szükség, mind az egyházi és világi vezetők, mind a vallásos és civil szerveződések körében. Sok új probléma vár megoldásra, mint például a migrációhoz való jog értelmezése és alkalmazása, mindkét értelemben: jog a saját ország elhagyására és jog a belépésre egy másik országban. A gazdasági globalizációt kövesse a migránsok jogainak globalizálása. A migránsoknak nemcsak jogaik vannak, de kötelességeik, és felelősségeik is a befogadó ország iránt. Az egyház tiszteletben tartja mindenki személyes jogát az elvándorláshoz.

Folytatás a 3. oldalon

Régi magyar karácsonyok

Könyvespolcomon néprajzi művek, segítségükkel eleveníthetem fel, hogyan is ünnepelte a magyarság a meghitt ünnepet elmúlt években. Egyes szokások bizonyára ma is élnek, mások feledésbe merültek; inkább múlt időben is beszélünk. A földön, szalmán alszanak még a Heves megyei Boldogban karácsony éjjel a betlehem családjáé? Sok helyen karikás ostor durrogatásával, kanászkiürtökkel, vadász- és csőzpuskákka üdvözlik még éjjel tájban Jézus születését?

A karácsonyi népszokások közül a betlehemezés volt a legismertebb és legelterjedtebb. A nyugati országokon kis, többnyire iskolás gyerekekből álló csoportok jártak, a Székelyföldön 18-20 résztvevő is lehetett a falu legényeiből. Matyföldön lányok betlehemeztek, de arra is akad példa, hogy öregasszonyok. A pásztorok rendszerint subát és kuszmát viseltek, az angyalok hosszú, fehér ruhát (íngét, alszoknyát), Heródes katonái viszont huszárruhát öltöttek. A betlehem rendszerint templomalak volt, a falu egyházára hasonlított s belülről kivilágították. Említték érdemelnek a Dunántúl egyes vidékeinek és a Felső-Tisza mentének bábúncolatot betlehemesi. Mozgatható bábjaik között volt órdóg, kéményseprő és más népi alakok (karácsonyi bábozás). A Bukovinából Tolna megyébe települt csángók betlehemes játéka a csobánolás (csobán = juhász, hegyi pásztor). Itt általában készült, félelmes álarckokat is hordanak.

A betlehemes játékok fő formája a pásztorjáték. Angyal jelenik meg a szabadban alvó pásztoroknak és közli velük a Megváltó születését. Fontos alak a süket pásztor, aki mindig félreérti az angyalt s így egy kis humorral is szolgál.

A karácsonyfá és az ajándékozás soha nem vált szoros értelemben veti népszokássá. Úgy tudják, hogy Magyarországon az első karácsonyfát az óvoda-alapító és növelevő Brunswick Teréz állította 1824-ben s a szokás a felsőbb osztályokban s a polgárságnál terjedt. Az első irodalmi említést a már elfelejtett Kelmenfi László Beszélyek című művében találjuk (1846): „Zöldellő karácsonyfát vitétem titokban szobájába.” (A „karácsonyfa” szó ugyan már a XVI. század közepén felütni, akkor azonban a földesúrnak karácsonyra átadandó famennyiséget jelentette.) Falusi iskolában 1855-ben tűnik fel először, a század második felében földesurak állítanak karácsonyfát alkalmazottaiknak. Az első világháború alatt a katonák kapnak, a két világháború között pedig a köztetereken felállított „mindenki karácsonyfája” jön divatba. Volt azonban népi elődje: a felfüggesztett „termőág” vagy cserépbe helyezett „koronafa”, szalagokkal, almával és dióval díszített glédicság.

Ajándékok eredetileg csak a betlehemezők, kántálók, ostyahordók kaptak. Ostyát annyit szoktak küldeni minden családnak, ahány tagja volt. Sok helyen a karácsonyi vacsorával megették, esetleg a háziállatoknak is adtak belőle, egyet pedig megtartottak a következő karácsonyig. Ettől függetlenül ajándékozó nap lehetett, – ha volt ilyen, – a karácsony, újév vagy vízkereszt. Székelyföldön angyal hozta az ajándékokat, ezért volt „angyalfa”.

A vízkereszthez kapcsolódott a háromkirályi járás, illetve csillagozás, melynek fontos kelleke volt a kügrasztató szerkezetet szerelt és belülről világitott csillag. A királyok palástként fehér lepedőt szoktak viselni, fejükön pedig papirkoronát vagy püspöksüveg-félt.

Befejezésül hadd álljon itt egy karácsonyi köszöntő:

„Boldog karácsonyi ünnepeket kívánok kéteknak, hogy több jóval, kevesebb búval mulathassunk Krisztus Urunk születése napján. Adjon az Isten a gazdáknak bort, búzát, a gazdaszónynak tyúkot, ludat.

A leánynak szép mátkát, a legénynek azon szerént. Országunkba csendes békkéséget, holtunk után örök üdvösséget. Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus.”

Rónai Zoltán

P. Mehrle Tamás (Fribourg):

A HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATÁRÓL

II. János-Pál enciklikájá

2. Fejezet: Hiszek-hogy megértsek

A hit és értelem problematikáját az I. Vatikáni Zsinat a „Dei Filius” kezdetű Konstruktívója óta egy pápai dokumentum sem fejtette ki oly átfogóan és mélyen mint II. János Pálnak jelenlegi enciklikája. Hogy mennyire időszerű volt ez, abból is kitűnik, hogy már Jacques Maritain, a II. Vatikáni Zsinat után kérte VI. Pál pápát, hogy írjon egy körlevelet az igazságról. A Garonne Paraszta helyesen érezte, hogy a zsinat utáni aggitamentum eufóriájában a teológiának szüksége lesz egy pápai útmutatásra, mely a zsinati dokumentumok biztos értelmezését lehetővé teszi. VI. Pál pápa e kérsékre nem tudott már eleget tenni, annál hálásabbnak kell lennünk jelenlegi pápánknak, aki a Hit és Ész enciklikájával igyekszik a mai teológusoknak félreérthetetlen eligazítást nyújtani.

Az ószövetségi Szentírás – olvassuk – az un. bölcsességi irodalomban nemcsak a hit ismeretét közvetíti, hanem az akkori népek, nevezetesen a mezopotámiai és egyiptomi népek bölcs mondásait is és így egy bizonyos természetes emberi bölcseséget is tartalmazott. Az ószövetségi embernek meggyőződése volt, hogy minden emberben, hívőben és nemhívőben, megvan a tudás vágya. A természetfeletti hit, mely a kinyilatkoztatás alapul, nem semmisíti meg a természetes tudást, hanem megérteti a hívővel, hogy Isten egyetemes gondviselésével irányítja az embert és igaz léte ismeretére vezeti. Természetes értelmünkkel a teremtmények nagyságából Isten létére és jóságára következtethetünk és akaratunkban felébredhet közelebbi ismeretének a vágya, de értelmünk határotságát tapasztalva, azt is érezzük, hogy ezt saját erőnkkel nem tudjuk elérni. E pontban jön Isten segítségünkre, felvilágosít minket, hogy a kinyilatkoztatás által őt megismerhetjük, aki után természetünk szerint is vágyakozunk. Ugyanakkor megérteti velünk, hogy önmagunkat is csak Istennel való viszonylatunkban ismerhetjük meg tökéletesen.

A szentírók erről annyira meg vannak győződve, hogy azt az embert, aki nem hisz, nemcsak hitetlennek, hanem balgának, ostobának nevezik, másrészt azonban a hitetlenek istentagadását nem is értemi képtelenségükre, hanem gögjükre, tehát büns magatartásukra vezetik vissza. Isten eredeti terve szerint az ember mindig felismerhette volna Isten akaratát, de mivel gögijében elfordult tőle, emberi bölcsességének oktalanságába zárkózódott, sőt megromtotta a bölcsesség fogalmát is. Ezért a világ bölcsessége nem az igazi Istenben gyökerező bölcsesség. Az ószövetségi ember előtt a kinyilatkoztatás révén az ismeretnek egészen új távlatai nyíltak meg. Így a prédikátor élete céljának tekintette az igazság kutatását s bármilyen nehéznek is bizonyult e feladat, Istenre támaszkodva mégis folytatta (Préd. 1.13).

Az újszövetségi krisztusi kinyilatkoztatása egészen új és váratlan fordulatot hozott magával. Sz. Pál szerint, az ember szemlélte szemével megismerheti Istent. A teremtmények közvetítésével megsejthet valamit Isten istenségéről és hatalmáról (Róm. 1.20). Ez annyit jelent, – ez pápánk kedves gondolata – hogy az ember nem csak az érzéki ismeretből merítő értelmi ismerettel, hanem a létre irányuló, azaz metafizikai értékű ismerettel is rendelkezik, mely Istentre is kiterjedhet.

Ennek megfelelően Isten az újszövetségi kinyilatkoztatásban megmu-

tatta mily oktan a világ bölcsessége (Kor. 1.2). Csakugyan Jézus Krisztus nem emberi erővel, hanem szenvedésével és halálával váltotta meg a világot. Isten bölcsessége, melyet az emberek sokszor oktalanságnak tartanak, szinte szétűri a világ hamis bölcsességét. Így érthető, hogy Istennek ez a bölcsessége a saját végső bölcsességébe zárkózó filozófus számára örület és botrány. A keresztény bölcs viszont Sz. Pállal azt mondja: „Azért telik kedvem a Krisztusért való gyöngöseségekben, gyalázatban, nélkülözésben, üldöztetésben és szorongatott helyzetben, mert amikor gyöngöses vagyok, akkor vagyok erős” (2. Kor. 12.10).

Most már új színben értjük meg az enciklika második fejezetének a címét: „Hiszek, hogyan megértsek!” Hiszek Istennek, Istennek Jézus Krisztusban megnyitkozó bölcsességében, hogy a világ balga bölcsességétől megszabadulva Isten bölcsességének az útjára léphessenek. A hívő ember megbecsüli a természetes észet, de nem értékeli túl. Minden igaz lehet, amit értelmünk helyes használatával felfoghatunk, de mindez csak akkor éri el teljes jelentését, ha a kinyilatkoztató Isten által megismert hit távlatába helyezük.

Befejezésül az enciklika második fejezetének a zárószavát idézem: „A hit és a filozófia kapcsolata a megfeszített és föltámadt Krisztus hirdetésében sziklatáppal találkozik, melyen hajótörést szenvedhet. E zátonyon túl azonban megérkezhet az igazság végtelen tengeréhez. Itt mutatkozik meg világosan az ész és a hit közötti határ, de az a tér is láthatóvá válik, ahol e kettő találkozni tud”.

Folytatjuk

Kínai mártírokat avatott szentté a pápa

II. János Pál pápa október elsején, vasárnap 123 személyt avatott szentté, többségük az elmúlt évszázadokban Kínában halt mártírhálált. A kanonizáltakat 1649 és 1930 között gyilkolták meg.

A kínai történelem 120 mártíra mellett a szentatyja a szentek sorába emelt egy volt szudáni rabslolganót, továbbá egy spanyol és egy amerikai rendalapítót. Ezzel 446-ra emelkedett azoknak a száma, akiket II. János Pál pápaságának elmúlt huszonkét évében avattak szentté. Ugyanebben az időszakban 994-el bővült a boldogok névsora.

A szünni nem akaró eső ellenére mintegy ötven ezer hívő – többségük kínai anyanyelvű – töltötte be a Szent Péter teret. Ezzel a ceremóniával azonban még borsosabb lett a légkör a Vatikán és Kína között. A kínai hatóságok ugyanis korántsem tekintik mártíroknak az új szenteket, hanem olyan személyeknek, akik annak idején a „külföldi gyarmatosítók” szolgálatában „rettenetes bűntettek” követtek el, és ezért a „nép jogosan szolgálatotlani igazságot feleltük”. Peking különösen azt tartja sértőnek, hogy a Szentek éppén október elsejét választotta időpontként, azt a napot, amely egybeesik a Kínai Népköztársaság kikiáltásának évfordulójával.

Az olasz sajtó egy része egyértelműen a Vatikánt hibáztatja, „baklövésnek” neveze a szerencsétlen időpontválasztást. Joaquín Navarro Valls vatikáni szóvivő kijelentette, hogy a kínai fél „misztrifikálja az egész kérdést, és egyoldalú olvasatát” adja a történelemnek. MTI/MK

Az aradi gyásznapi emlékezete

Aradon és Magyarország több településén, de Szlovákiában is számos helységben szentmisével, gyászistentisztelettel és koszorúzásokkal emlékeztek meg a 151 évvel ezelőtt kivégzett honvédátbarnokokról, október 6-ról.

Aradon a katolikus templomot zsúfolásig megtöltő hívek és a magyarországi vendégek, köztük Dávid Ibolya igazságügy-miniszter emlékeztek a vértanú tábornokokra. Beszédében Dávid Ibolya egybeközött kijelentette: a 13 aradi vértanú kitartásával, elvhűségével arra tanít, hogy erények és hősök nélkül a nemzet gyökérten.

Az ökumenikus szentmise után több száz emlékező tisztelgett a minorita rendház udvarán az egy éve ott őrzött szabadságszobor fő alakjai előtt. Délután a vesztőhelyen folytatódott az aradi ünnepség, amelyet nem zavart meg a tavalyihoz hasonlóan nacionalista tüntetés.

Budapesten, a Bathányi Örökmeccsenél emlékeztek az 1848-49-es forradalom és szabadságharc mártírjaira. A megemlékezés szónoka Pokorni Zoltán oktatási miniszter egybeközött arról beszélt, hogy ami elődeinkkel megtörtént, része mai életünknek is, ezért nem létezhet társadalmi tisztánlátás a nemzeti önismeret, a múlt ismerete nélkül. Ünnepi köszöntőjében, az aradi 13-ak mellett, felidézte gróf Bathányi Lajos, az első felelős független magyar kormány miniszterelnökének alakját, aki mindent megtett azért, hogy Magyarország valóban korszerű polgári és demokratikus állam legyen.

A szabolicszatomári megyeszékhely, Nyíregyháza evangélikus templomában, több mint kétezer emlékező előtt a város evangélikus, református, római és görög katolikus, baptista, illetve metodista egyházközösségeinek főpapjai tartották a szertartást. Az oltárnál katonák helyezték el a nemzeti zászlót és azt a fekete gyászlobogót, amelyet a szabadságharc mártírjainak emlékére 1867-től, a kiegyezés évétől, 1918-ig minden október 6-án kitűztek a nyíregyházi evangélikus nagytemplom toronyablakába. A megszakadt hagyományt 1999-ben elevenítette fel a Nyíregyházi Városvédők Egyesülete. A nyíregyházi megemlékezések Damjanich János egykori honvédátbarnok nyíregyházi szobránál koszorúzással fejeződtek be. MTI

Rólunk tárgyaltak

A migránsok lelkipásztori...

(Folytatás a második oldalról)

Vizont senkit sem bátorít az illegális, illetve irreguláris kivándorlásra, mégis mindig készen áll a rászoruló megsegítésére, bármilyen módon is kerültek szükséghelyzetbe hazájuktól távol. Megoldásra vár az illegális (irreguláris) elvándorlás problémája vagy éppen a nők és családok helyzete az emigrációban. Tisztázni kell a kérdést, hogy miben áll a migránsok lelkipásztori szolgálata és mit jelent szociális gondozásuk? Mindenesetre összefüggő és egymást kiegészítő szolgálatok.

A vatikáni határozatok előbb-utóbb magukkal hozzák a nyugati magyarok lelkipásztori szervezetének módosulását, alkalmazkodását a világegyház rendszeréhez. A kérdés csak az, hogy nyugati magyar híveinkben lesz-e még igény a magyar lelkipásztori szolgálatra és a jövőben lesz-e elegendő magyar lelkész annak kielégítésére. ■

200 éve született a Vörösmarty Mihály

Pontosan 200 évvel ezelőtt, 1800 december 1-én született a Fejér-megyei Kápolnásnyéken a Szózat költője. Illendőség is követeli, hogy néhány mondatban és idézettel felidézünk emlékéit. Irodalomtörténetünk megállapítása szerint ő a legnagyobb magyar költő, egyetlen „koszorus költőnk”, magyar költők apja és fejedelme, régi dicsőségünk élészője. De ő keltette életre Csongor és Tündével a magyar meseerdőt is. És adott-e valaki feleségnek A Merengónél nagyobb nászajándékot:

Mi az, mi embert boldoggá tehetne?
Kincs? hű? gyönyör? Legyen bár mint
[özön,
A telhetetlen elmerülhet benne,
S nem fogja tudni, hogy van szívöröm.

Kinek virág kell, nem hord rózsaberket;
A lánvágyó napba nem tekint;
Kéjt vesz, ki sok kéjt szórakozva kerget;
Csak a szerénynek nem hoz vágya kint...
Ne nézz, ne nézz hát vágyaid távolába:
Egész világ nem a mi birtokunk;
Amennyit a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk...

Csak a próféták tudnak olyan komoran virrasztani elpusztult országok romjain, ahogyan a „Vén cigány” vonója zengi-elzokogja az értelmetlül, borzongató szépségű sorokat. Bizonyos, hogy a magyar szó, a magyar idióma sem előtte, sem azóta nem zengett fenségesebben, szinte túlvilági áthallásban, mint Vörösmarty lantján.

- sijó -

FIATALOKNAK

Advent 3. vasárnapján olvassuk Szent Lukács Evangéliumában a következő sorokat: „Ekkor megkérdezte a tömeg: Mit tegyünk hát?” (LK 3,10-18)

Közismert: ami nagyon fontos, szükséges az ember számára, azt igyekszik mindenki nagyon pontosan, lelkiismeretesen elvégezni. Lehetőleg hiba nélkül, például. De minden igyekezet, jó szándék ellenére, a várt siker, a jó eredmény elmarad. A várt, kecsegtető végeredménnyel ellenkező történik. Ezek után az emberek panasza jogos. Vajon hol rontottuk el? Vagy más: Nem vagyunk biztosak a döntésünk helyességében. Ami ilyen esetben természetes és helyes: tanácsot, felvilágosítást keressünk azoktól, akiknek tapasztalatában, tekintélyben tökéletesen megbízunk. De ha gondunk, bizonytalanságunk mégsem oldódik és marad a gyötörő tanácstalanság, újra jogos a kérdés, hogyan tovább?

Valami hasonló játszódik le a mai evangélium szereplőinek – vámosok,

katonák – lelkében is. Palesztina földjén nehéz idők járnak. Szól a pusztába kiáltónak szava: az emberek lelkesedve, a megoldás, a szabadulás reményében jönnek Keresztelő Jánoshoz. Úgy gondolják, hogy mindaz, amit eddig tettek, kitartó várakozásuk, helyes volt. De mégis, minden várakozásnak, jó szándékú gyötörődésük ellenére: körülöttük zűrzavar, háborús-kodás, szolgaságba kényszerítő idegen elnyomás. Ismét jogos a kérdés. Mit nem tettek helyesen?

Kérdésük Jánoshoz űzi őket: Mit tegyünk hát? Mit tegyünk hát, hogy sorsunk jobbra forduljon? János szava, az Atyák intelmeinek ismétlése: osszátok tette, amitek van, ne csaljátok meg egymást, ne zsaroljátok, ne bántogatok senkit... De a nép még mindig nyugatlan... „Vajon nem János-e a Krisztus?” kérdezik. Keresztelő János tanúságtétele Krisztusról, arról, aki utána jön: ez az egyetlen lehetséges megoldás, oldása minden tanácstalanságnak. A mindent megválaszoló felelet...

Mit tegyünk hát? Ma is időszerűnek hangzik. Mi is, számtalan esetben állunk sorsfordulók, életünk folyását alapvetően meghatározó események, kérdések előtt tanácstalantul...

De ami biztató: örömmel tapasztaljuk azt, hogy a nehéz időkben is, mennyi segítőkész, jó szándékú – tanúságot tevő – ember van körülöttünk. Az igazi szükségben ők ott állnak mellettünk. Váratlanul, kéretlenül, önzetlen, segítőkész akarattal... Amint Keresztelő János tette annak idején.

Gondoljunk ezekben az Ünnepek előtti napokban őszinte, igaz társainkra: szüleinkre, barátainkra, tanítóinkra, papjainkra. Mert tudjuk: igazán jó, biztos tanácsot, gyötör kérdéseinkre jó feleletet adni nem könnyű és mérhetetlenül nagy felkészülés... Hít nélkül, Isten irgalmasságába és jóságába vetett bizalom nélkül ők sem, senki sem képes másokon segíteni. Erre példaképünk ezen a vasárnapon Keresztelő János: az által Aki erősebb nála, Aki lélekkel és tűzzel keresztel majd, Aki szőlőpátiájával a kezében egyedül képes csak rendet teremteni szőlőjén, csak Óáltala tud a kétségekkel küszködőkön segíteni.

Karácsonyt igazán mélyen, Isten gyermekeinek minden tanácstalanságától független szabadságában ünnepelni, csak Óáltala, Óvele és Óbenne lehet...

Pál atya

MAGYAROK A VILÁGEGYHÁZ SZÍVÉBEN

Róma október 7-10

Öt nappal korábban jöttek a Stuttgart környéki magyarok, akikhez Amerikából és Csángóföldről, Frankfurtból és Párizsból is csatlakoztak zarándokok, két busszal az Örök Városba, hogy felfedezzék Róma magyar emlékeit, (a Pápai Magyar Intézetet, a St. Stefano Rotondo templomot... stb.) majd érkeztek a nyugati szórvány-magyságra egyeb Missziói és az anyaország 4-5 ezer zarándoka. A résztvevők magas száma annál figyelemreméltóbb, mert e

Magyar Püspöki Kar elnöke, üdvözölte, aki köszöntőjében többek között a déli harangszóra utalva, hazánk és a Szentszék szoros kötődésére emlékeztetett. A pápa válaszában, amit TERNYÁK CSABA vatikáni érsek tolmácsolt, külön kitért az ép családi élet fontosságára, amely minden nemzet fennmaradásának záloga... „Becsüljétek meg a nőknek a házimunkában, valamint a gyermekek nevelésében betöltött alapvető szerepét” kötötte lelkünkre többek között

Mezei fotó

Magyar zarándokok a Szent Péter Bazilika előtt.

2000 október 9-én

számunkra kettős jubileumi évben folyamatosan zarándokoltak magyarok Rómába. A fiatalok augusztusi világtalálkozóján pl. hazánkból több mint kétezeren vettek részt. A nehéz gazdasági helyzet miatt a határon kívüli kisebbségekben élő testvéreink közül csak a felvidékiek voltak nagyobb létszámmal képviselve. A távolmaradni kényszerülteket méltón képviselte Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetsége elnöke, aki Tarr Pál, hazánk vatikáni nagykövétével csatlakozott e nemzeti zarándoklathoz, amelyen egy-két kivétellel részt vett Kárpát-medence valamennyi magyar püspöke is.

A magyar nyelvű ünnepi szentmisék színhelye a Falakon Kívüli Szent Pál, a Szent Péter bazilika, a Lateráni és a Jeruzsálemi Szentkereszt bazilikák voltak. Ezeket Paskai László bíboros, Seregély István egri érsek, illetve Takács Nándor székeshérvári püspök volt a főcelebráns, a szentbeszédeket Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Veres András segéd-püspök, Keresztes Szilárd görögkatolikus püspök és Miklósházy Attila püspök atyánk tartotta. Paskai László bíboros megálmodta a Szent Péter bazilika sekrestyéje közelében elhelyezett emléktáblát, amely arra figyelmeztet, hogy ezen a helyen állt az a zarándokház, amelyet Szent István királyunk építtetett Szent Péter apostol sírjához látogató őseinknek.

E nemzeti zarándoklatunk ideje csodálatosan egybeesett a katolikus világegyház találkozásával. Vasárnap október 8-án, Magyarok Nagyasszonyának napján a Szent Péter téren fél órán át 1500 püspök vonult a szabadtéri oltár felé. A II. Vatikáni Zsinatra emlékeztető látványt hatalmas taps koronázta, amikor a fatimai Szent Szűz szobrát hozták és az oltár mellett álló kereszt tövébe helyezték. Az ezt követő szentmise után II. János Pál pápa az előttünk álló III. évezredet Szűz Mária anyai közbenjárásába ajánlotta.

Nemzeti Zarándoklatunk fénypontja, másnap, a pápával való személyes találkozó volt a Szent Péter bazilikában, amelynek főhajója nekünk magyaroknak volt fenntartva. A Szentatyát ékes latin nyelven Seregély István egri érsek, a

II. János Pál. Ezt követően a pápa fogadta a püspökök és kiválasztott világi hívők hódolatát. Távozása előtt ragaszkodása jeleként harangozott a pápai főoltár mellett levő haranggal, amely gesztust, mi magyarok, csillogó szemmel és lelkes tapssal köszöntünk meg. A pápai találkozás után a papság a Szent Péter bazilika attemplomának magyar kápolnájába vonult, amelyet ugyanez a pápa 20 évvel ezelőtt szentelt fel.

E zarándoklat minden tekintetben lélekemelő volt. Kár, hogy népi ruhában alig lehetett látni valakit. Sajnálom, hogy az ilyenkor hagyományos nagy zarándok emlékfénykép elmaradt, továbbá, hogy a püspökök nagy többségének nem volt ideje a hívek közé vegyülni. De mindez eltörpül a vallásos élmények sorozata mellett, amelyet egy római zarándoklat nyújt. Számomra a legmeghatóbb II. János Pál pápa volt, aki őregeen, betegen, remegő kézzel és gyenge hangon, magát nem kímélve, minden lehetőséget megragad, hogy az Egyház valamennyi gyermekéhez szóljon.

Molnár Ottó (Párizs)

A KÖLTŐKNEK

Magány, szegénység szörköntöse fed,
De te vagy az Úr papja, ne feledd!

A te igédre épülnek falak
És ódon tornyok porba omlanak...

Koldus-szegényen, bármily egyedül,
Szívemben mégis Dávid hegedül,

Cecilianak orgonája bűg,
Bened dalolnak minden vértanúk.

Bened zenélnék minden csillagok,
Szemedben Isten visszfénye ragyog.

Magány, szegénység szörköntöse fed,
De hordozod az örök életet!

Vajda János (1827-1897)

Mit tudunk Petőfi Istvánról?

Emlékezés halálának 120. évfordulójára

„Hát hogymint vagytok otthon, Pistikám?
Gondoltok-e úgy néha-néha rám?
Mondjátok-e, ha estebéd után
Beszélgetések meghítt és vidám,
Mondjátok-e az est óráinál;
Hát a mi Sándorunk most mit csinál?”

Petőfi: István öcsémhez

István 1825 augusztus 18-án született Szabadszálláson és ott is keresztelték meg az evangélikus vallás szerint. Bár Félegyházán laktak, de édesanyja meglátogatta hűgát Szabadszálláson, és ez idő alatt született meg a második fiú.

A család igen megőrült az életerős fiúnak, a sokat betegeskedő Sándor után.

Milyen volt István gyermekkorra?

Erős, bátor fiú volt, aki kint játszott az utcán a többi gyerekkel, míg Sándor csendesen üldögélt anyja mellett, – írják életrajzírói. István már 6 éves korában megüli a legszilajabb lovat. Később lovas lett belőle, versenyeket is nyert, amire Sándor, a jó testvér igen büszke volt. A két fiút mély szeretet kötötte össze, erre bizonyították a költői levél „István öcsémhez” – irodalmunk remeke. István nemcsak elismerte bátyja szellemi fölényét, hanem büszke is rá!

Az elemi iskolát Szabadszálláson végzi el, onnan Aszódra megy tovább tanulni 1836 őszén. Ő is, mint Sándor, kitűnő tanuló volt.*

Édesapjuk az 1838-as árvíz és a henteslegények csalása miatt tönkremegy, ezért István nem tanulhat tovább. Hazajön szüleinek segíteni. 1842-ben már önállóan vezeti édesapja *Kunszentmiklóson* lévő mézszárszékét. De itt is állandóan műveli magát, mindent elolvas, amit Sándor a kezébe ad. 1848-ban bedől önként katonának a honvédségbe. Buda ostrománál már hadnagy. A szabadságharc elbukása után mint közlegényt besorozzák a császári seregbe, ahol sok megpróbáltatás vár rá.

1851-ben elbocsátották a szolgálatból, ahol jól megtanult németül. Itthon mester-ségét folytatja, más szóval: hentes. 1853-ban felmegy Pestre és sógorának lakásán tartóztatják több társával együtt. *Háromévi raboskodás után szabadul. A rabsgát alatt megtanul franciául és verseket is ír.*

1857-ben szabad lett és „hontalan”. Sándor apósa, Szendrey Ignác és Horváth Árpád (Júlia férje) szívesen fogadják és csekély munkát (másolást) is szereznek neki. Ez év őszén ismerősei segítségével kerül Gaylthoffer János dánosi földbirtokos két fiúgyermek mellé nevelőnek. Itt ismerkedik meg későbbi feleségével a „viruló szép” Gaylthoffer Antóniával. A

lány apja hallani sem akar a házasságról, hiszen Istvánnak komoly állása sincs és már 32 éves. Szendrey beajánlja Geist Gáspár csáki (Békés megye) uradalmába gazdatisztnak. De Gaylthoffer így is megtagadja tőle leánya kezét. Öt évig harcolnak a boldogságukért, míg végre 1863-ban megtarthatják esküvőjüket Nyáregyházán.

„És most tragikus fordulat következik!” Házasságuk nyolcadik hetében Antónia örökre elhagyja Istvánt. Távozott Csákról és soha többé nem tért vissza.

István szíve sajgó sebént munkával akarta gyógyítani. Nem foglalkozott

A feleség, a szép Antónia Egykorú festmény

többé irodalommal. „Pár év alatt ő lett a 3400 holdas birtok tejhatalmú főintézője. Mintagazdasággá tette Csákot. Országszerte híressé vált az uradalom. 1870-ben újabb nagy bánat érte Istvánt, drága testvérének egyetlen fia Zoltán meghalt. Szívén mély sebet ejtett ez a haláleset. 1880 év elején mellgörcsökre panaszkodott barátainak, halálsejtelmek lepték meg. Dérczy Ferenc és Zsiinszky István jelenlétében végrendeletet készített: „...apróságait barátainak, dévaványai 400 holdas birtokát feleségének, bátyja iratait a Nemzeti Múzeumnak hagyta 1880. március 28-án.” Április elsején meghalt. „Vele a Petrovics-Petőfi család fáklója lefordult.” (Bajza) A megtört szív megszűnt dobogni.

A Geiszt család saját nevében adott ki gyászjelentést, temetésén ott volt az egész vidék intelligenciája és népe. A csáki temetőbe temették el. Temetésére megérkezett a szeretett felesége, hogy zokogva boruljon férje koporsójára. Geiszték díszes emlékkövet állítottak neki.

1908-ban a Petőfi-Társaság a család többi tagjaival őt is a Kerepesi temetőbe temették el. Özvegye ezen a temetésen is ott volt. Petőfi Istvánné 1918-ban Abonyban temették el, sírját ma is gondozzák.

Vaszkó Irén, Gyomaendrőd

*

(Hogy Sándor kitűnő tanuló lett volna? Mint tudjuk, szívesebben látogatta a színházi előadásokat. Ő maga írta félig latin „Deákpyám” c. versében: „Diligenter frequentáltam iskoláim egykoron/Secundába ponált mégis sok számár professorom”= Szorgalmasan látogattam iskoláim egykoron/elégtelent adott mégis sok számár professorom”. Ugyanis Selmecen, az evangélikus gimnáziumban poézisből meg is bukkott. Éppen költészet-tanból! (Szerk.)

EGY MONDAT A SZERETETRŐL

Illyés Gyula emlékére

Hol szeretet van,
ott szeretet van,
nemcsak a Bibliában
rögzült Isten szavában,

nemcsak jó anyák mosolyában,
megannyi mozdulatában,
lelkük minden zugában;
ott szeretet van

nemcsak bölcs vénék
tanácsában: „az évek
ne a keserűséget
termeljük benned, a mérget”;

hol szeretet van,
ott szeretet van,
és nem csak abban,
ahogy mindegyik gondolatban

másokért dobban a költő –
szív szakadatlan –
– ahogy az anya is
ott lüktet végig a magzatban -;

hol szeretet van,
ott szeretet van,
nemcsak mikor az ujjak
mell-kupolákra simulnak,

s forró szerelmi vágyban
tüzesedve a lázban
hevílnék vöröstre gyúlva
akár az úrhajó burka;

hol szeretet van,
ott szeretet van,
s fönnyarad holtodiglan,

nem számít, hogy a vágytól
feszülő kupolából
maradt csak roskadt sátor
az idő viharától,

s már nem az ujjak:
dermedt pillantások simulnak
enyésző testezőkre,
mik elűnnek örökre;

hol szeretet van,
ott szeretet van,
nemcsak az esiben
aláhulló pehelyben,

e máris tökéletesben,
mert arányaiiban
– jövendő világunk váza? –
is remekben,

mert simulásában,
arcodra hullásában,
ahogyan gyöngéden
megérint az éjben,

abban szeretet van,
s hol szeretet van,

puska nem dörren,
vér nem fröccsen,
nem süjt tudatlan
ököl sem váratlan,

edényeit a vér
nem hagyja el a testben,
kering ereiben,
nem buzog sebekben;

torkolattűzek ibolyákban
égnek csak,
szelid lángban;

hol szeretet van,
ott szeretet van,
számócafej a vércepp,
igéző nézede:

láthatz fűszálat,
áldott, sörengyes fákat,
tornyokat, kupolákat,
de sehol katonákat;

hol szeretet van,
nem baj, hogy más vagy,
más a honod,
a templomod,

s nyelvedben,
lélek-emelte versedben
másként zendülnek
az igék, csendülnek

rím-harangok;
hogy mongolos az arcod;
szabad, hogy a szavak
hozzád vonuljanak,

mint hegyről a fáj,
és senkinek se fáj,
hogy bennük még véreid rakta,
Szent István láttá

tűzek parázslanak,
Mátyás felhői gomolyoganak,
budai parapák fűjnak,
holtakért gyertyák gyúlnak;

ott nem félsz,
élsz
csillagfényvel a szemedben,
nem gyűlöletben,

hisz' tudják, tudó halványlik,
szív-moraj hallik,
oxigén tűzek égnék
benned is, – piroskékek -,

s lám, arcodon is közös a bélyeg;
a halál-sütötte enyészet –
nézheted,
mint állat bőrében a jelet -,

hol szeretet van,
– elpusztíthatatlan –,
űri áradatból,
az időfolyamból

aranysemcséd kimoshatód,
s a világot belőlk összerakod;
mint közből a tornyok,
felhőköl az ormok

ember s táj előragyog,
megláthatod
minden keservek könnyét,
fájdalmak fekete gyöngyét,

mert minden, mi kín,
a lélek fényútjain
hozzád is átszáll,
veled is munkál:

fáj, bárhol a zsarnok,
égetek szenvedő arcok,
szemükből a kiáltás
roncsoló sugárzás;

fenyőtű hördül törten
füst-fojva a völgyben,
zengő kövekből hallik
vizeken halál iramlik,

rémülten hordod
kozmosz sorsod,
mint a bogár, ahogyan
lőki-viszi a folyam,

sodorja hullt falevelen:
– nincs menekvés
földön-égen? –

kérdés esetén,
félelem-sebzetten,
idő-segekkel verten
a lét-keresztben,

már-már abban
a végső pillanában,
ahomán tovább nincsen –
s ekkor fénylik fel Isten

lelkedben,
minden sejtgedben;
általa emberré épülsz,
már csak a jóra készülsz,

röpít a kegyelem gyorsan
aranylót hű-burokban,
virágzol,
békét sugározol,

s mint betlehemi fényzőzön,
előnti bennöd az öröm,
hogy benned szeretet van,
kiapadhatatlan;

látod,
hogy nővi be a világot
mint fénylő moha
arcok s virágok mosolya;

halál nem rettent;
serkent,
a jóra törekedhetsz,
másokért cselekedhetsz,

nyújtod a kezéd
s tenyeredre veszed
akár egy cinegemadárkat
a Földet, ezt az árvát,

ezt a vergődőt, vérzőt,
lángokban égőt,
csapzottat,
meggyalázottat;

simitód, ne remegjen,
gögyögyon, ne ernyedjen,
űri fán fényesedjen,
csak arról énekeljen:

„ahol szeretet van,
remény és jövő van”;
hű ez a dal is, ez a hű,
ez az érted is szóló mű,

mely majd ott áll
a sírodnál,
megmondja ki voltál,
porod is neki szolgál.

Batta György

Felvidéki magyar költő

Karácsony

A Kiszűvés megszületett övendűnk!

Bethlehem-részlet

Megjelent!

„Vasárnapi gondolatok”

az Életünk c. újságban kilenc éven át Fejős Ottó tollából közölt elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332 oldal. Ára: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:

Redakció Életünk:

D-80336 München, Landwehrtr. 66

Kto-Nr.: 2188651

BLZ: 700 903 00

Liga-Bank e.G. Filiale München,

Bizakodva nézhetünk az új évezred elé*

Berni beszéd

A második ezredév utolsó hónapjában – visszatekintve a magyarság felemelő ünnepeire – (talán nem is elkésve) közlünk egy részletet dr. Schmitt Pálnak, a Magyar Köztársaság svájci nagykövetének a berni Magyarok Millenniumi ünnepén elhangzott megragadó beszédéből. Az ünnepséget Adolf Ogi, a Svájci Államszövetség elnöke és dr. Klaus Baumgarten, Bern főpolgármestere jelenlétével is megtisztelte.

Most az évezred küszöbén a kétezres éves kereszténység és az ezredforduló egyetemes ünnepi évében mi, magyarok abban a kivételhez helyezésben vagyunk, hogy európai nemzetünk két jelképes évfordulójáról is megemlékezhetünk.

Ebben az évben ünnepeljük államunk millenniumát, azt a nevezetes évfordulót, amellyel államalapító királyunknak Szent Istvánnak köszönhetően az európai államalkotó nemzetek szabad, független és egyenrangú tagjaivá váltunk.

Szerte a világon a magyar nemzet tagjai arról emlékeznek, hogy ezer évvel ezelőtt Szent István a nyugatról érkezett koronát elfogadva új hitet, új törvényt, új reményt és európai jövőt adott a magyarságnak.

Ugyancsak ebben az évben volt kerekén tíz esztendeje annak, hogy a legújabb kori történelmünkben egy ránk erőlteit rendszerrel szakítva és a csaknem fél évszázadig tartó idegen megszállás után hazánk visszanyerte szabadságát és függetlenségét és visszatért a nyugati polgárosodás útjára.

Végigtekintve ezeréves történelmünkön, sokan elgondolkozhatnak azon, hogy nekünk, magyaroknak nem sok okunk volt a derítésre. Én szívem szerint azok felé húzok, akik vallják, hogy a mögöttünk hagyott ezer esztendőnek mégiscsak az a legfontosabb üzenete, hogy megálltunk a helyünket a világban. Hogy itt vagyunk!

Emléktábla-avatás Perugiában Szent Erzsébet tiszteletére

Az olaszországi magyar millenniumi programok során, szeptember 25-én Perugiában, abban a templomban, amelyben IX. Gergely pápa 1235. május 26-án, pünkösd ünnepén szentelt avatta Árpád-házi Szent Erzsébetet, – emléktáblát avattak. Az ünnepséget Giuseppe Pira, a Magyar Köztársaság umbriai tiszteletbeli konzulja szervezte s ezen jelen voltak Tar Pál és Győri Enikő nagykövete, valamint Semjén Zsolt helyettes államtitkár. A délelőtti szentmisét Paskai László, bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek mutatta be. Mise után az emléktáblát Renato Locchi és Semjén Zsolt avatta fel. Még a nap folyamán a magyar bíboros és a jelenlévő vendégek Viterbába látogattak, ahol felkeresték a Szent Erzsébet fejéreklyéjét őrző ferences templomot. Az itt őrzött ereklye a számos Szent Erzsébet relikvia közül az egyetlen, amely történetileg és antropológiailag egyaránt hitelesnek mondható. Ezt igazolják Piacentini olasz professzor kutatásai. A professzornak a közelmúltban Rómában Mádler Ferenc köztársasági elnök jelenlétében nyújtották át a Pro Cultura Hungariae kitüntetését. VR/MK

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

Hogy magyarokként – mind a 16 millióval – joggal lehetünk büszkéek nagy történelmi egyéniségeinkre, tudományos és művészeti értékeinkre, Nobel-díjas tudósainkra, technikai felfedezéseinkre, legendás sportolókra és még sok minden másra, tehetséges népiünkre, gyönyörű országunkra.

Meg tuduk őrizni anyanyelvünket, gazdag nemzeti irodalmunkat és az Európával összekötő vallási eszméinket, kulturális hagyományainkat.

Büszkéek vagyunk a Szent István-i intellektből örökölt mások iránti nyitottságra is. Az évszázadok során Magyarország így válhatott sok-kultúrájú és befogadó országgá, ahol valamennyien felelőséget érzünk a hazai nemzetiségek jobb sorsáért és a határainkon túl élő magyarságért. Ahol, hogy a költő szavával éljek, "rendezni tudjuk végre közös dolgainkat".

Történelmünkre tekintve büszkéek lehetünk áldozatokkal megvalóított szabadság-szeretetünkre is. Sokszor adtunk ebből példát és erőt Európának és a világnak. Alljon itt tanúsággként négy évszám: az 1456-ban megvívott Nándorfehérvári csata, amelynek emlékére a mai napig is világszerte megkondul a déli harangszó, 1705, a Rákóczi szabadságharc éve, 1848, a Kossuth Lajos vezette szabadságharc és 1956, amire már sokan emlékeznek, a forradalom és szabadságharc. Úgy gondolom, hogy ez a szabadságszeretet az, ami a legfőbb történelmi hasonlóság a svájci és a magyar nép között...

Ha van is igazsága a kételkedőknek, én mégis a mai napon arra hívnám őket, hogy higgyenek az emberi helytállásban és megújulásban, higgyenek abban, hogy a magyar nép végre saját kezébe vehette sorsát és nem csak magyarázza, hanem műveli is a csodát; nem nagy csodákat, hanem a magunk körül történeteket...

A mögöttünk hagyott ezer évben többször kellett építkeznünk a Szent István-i alapokra. Így volt ez tíz évvel ezelőtt is, amikor közös elhatározásból indultunk el a nagy történelmi változás útján.

Olyan Magyarország jelent meg álmainkban, és jelenleg is olyan Magyarországgá küzdünk, amelyben mindenki számára megnyílik a szabadság, a jólét és a tisztességes polgári élet lehetősége. Sikerral vívtuk ki szabadságunkat és függetlenségünket, sikerral építettük ki demokratikus intézményrendszerünket, versenyképessé tettük és imponáló növekedési pályára állítottuk gazdaságunkat. Európai integrációs erőfeszítéseink révén minden korábbinál nagyobb biztonságban tudhatjuk országunkat és nemzetünket. Amikor nemzetéről beszélek, az az én olvasatomban az önként vállalt, határainkon is túlterjedő lelki és kulturális kötelek...

Az új évezred küszöbén és az Európai Unió kapujában állva Magyarország új korszakhatárra érkezett. Rajtunk múlik, hogy megújult nemzeti összefogásban, jobb együttműködésben megvalósítjuk mindazt, amelyről rendszerváltó álmaink szóltak, hogy méltón és méltósággal érkezünk az Európai Unióba, hogy olyan értékrend érvényesüljön Magyarországon, amelynek középpontjában a munka becsülete, az egyének, a családok és a közösségek tisztelete és a szeretete áll. Amely mögött erkölcsi-kulturális felemelkedésünk reménye a biztató erő...

*

Részlet dr. Schmitt Pálnak, a Magyar Köztársaság svájci nagykövetének Bernben, augusztus 20-án, a Millenniumi Magyar Ünnepeken elmondott beszédéből.

PAP A HADBÍRÓSÁG ELŐTT

Akit üldöztek az igazságért

Egy borongós tavaszi délelőtt egy addig ismeretlen postás azzal állított be Harangózt Ferencnek, a szombathelyi szeminárium vicerektorának lakására, hogy csomagja érkezett Rómából, amiért személyesen kell bejőnie az állomás melletti postára. Ő már is vette felöltöt, de egy pillanatra beköszönt betegnek fekvő főnökéhez. A rektor ágya mellett szolgálatos Lisieux nővér tekintete nyugtalanságot áruhlát el: Vice rektor úr! Ne

Dr. Harangózt Ferenc igazgató a Kastl-i gimnáziumba látogató Midszenty hercepprímással a várkapujánál

menjen el a postára. Én úgy félek. Ennek a postaembernek nagyon gonosz tekintete van. Valami baj éri vicerektor urat!

Ez 1948. március 11-én történt. Harangózt Ferenc elköszönt, de előbb megígérte főnökének, hogy vesz neki egy tábla csokoládét, ami akkor ritkaságnak számított. Meg is vette, haza azonban már nem vihette, ugyanis soha többé nem tért vissza otthonába. Legközelebb nyolc év múlva lett szabad ember, amikor a forradalmárok kiszabadították a budapesti Gyűjtőfogházból. – A nők előbb megérzik a veszélyt, akkor is, ha szerzetesi ruhát viselnek! „Amikor a Kovács-szálló mellett be akartam fordulni a Kiss téren, amelyből az állomás felé vivő utca nyílik, oldalról egy bilgericsizmás, sötét alakot pillantottam meg. Tudtam, hogy engem figyel, de úgy tett, mintha észre se vett volna. Mások is kísérték és figyeltek ilyen alakok, de akkor valami különös veszély lógott a levegőben. Lisieux nővér figyelmeztetésére kellett gondolnom. Meggyorsítottam lépéseimet. Mikor át akartam menni a szálló előtti úttesten a Széll Kálmán utcába, egy nagy fekete autó vágódott elém. Rá akartam szólani a sofőrre, de hátról elkapott valaki. Hátra akartam fordulni, abban a pillanatban kettőt ugrottak ki az autóból, az egyik ököllel állon ütött többször egymás után. Az ütések elkábítottak, csak mikor már az autóban voltam, eszméltem föl. Egyik oldalamon a bilgericsizmás ült, a másikon izmos, sötét fickó, aki leütött. Szeben, a sofőr mellett egy kövér, holdképű, vízes szemű alak. Mindhárom felém tartott pisztolyövekkel. Egy darabig az állomás felé robogott az autó, majd egy keresztutcába kanyarodott, vissza a Szelestei úton, a Királyi utca végén lévő katonapolitikai osztályra.”

gatást nyújtott, de segítette őket átjutni az államhatáron. Ő szöktette át Ausztriába az idehaza üldözött politikus Sulyok Dezsőt és feleségét is.

Vizsgálati fogsága azzal kezdődik, hogy 72 órára egy WC-szerű kabinba zárják, melyben sem felállni, sem leülni nem lehet. A kihallgatások során gumibottal verik.

1948. május 23-án az ausztriai Baden-be viszik, és december 6-án kémkedéssel vádolva tizenhat társával együtt szovjet hadbírósg elé állítják. Először halálra, majd enyhítésképpen 25 év szigorított kényszermunkára ítélik.

1949. július 1-én a szibériai Tajgetbe szállítják. Papi fogolytársai közül a különböző szovjet munkatáborokban: Mészáros Tibor, veszprémi egyházmegyéssel egyszerre került Bíróság elé Badenben.

1955 novemberében több száz fogolytársával együtt hazairányítják Magyarországra, de itthon sem engedik szabadon. Nyíregyházán és Jászberényben tartják őket szigorú őrizet alatt. 1956 júliusában Budapestre, a gyűjtőfogházba viszik. Ebben az időben ugyanitt raboskodik a papköltő Mécs László is. Amikor értesül a szovjet munkatáborból kиеhezve, lefogya hazakerült paptestvéréről, élelmiszercsomagot küld neki. Harangózt atyát 1956. november 2-án a szabadságharcosok szabadítják ki a Gyűjtőtől. Látva az ismét bekövetkező összeomlást, november 5-én nyugatra távozik.

Előbb Svájcba, majd Németországba kerül. 1960-ban átveszi a Kastl-i magyar gimnázium vezetését, később a Münchenben megjelenő, Életünk című katolikus havilap főszerkesztője. Nyugdíjazása után Burgenlandba költözik. Szülőfalujában, Szentpéterfán temették el.

Hetény Varga Károly

A KÖLTŐNEK

A költőnek, ti többi emberek,
Emelni szobrot ne siessetek,
Mert úgy lehet, még áll a büszke emlék,
Midőn dalát már régen elfeledték...

Halhatlanok bírja az idő.
Csak akkor tudjátok meg, hogy mi ő,
Ha emeltek hosszú századok,
S hozzá hasonlót még nem láttatok...

Vajda János (1827-1897)

ÜTLÉVEL

Sárga levél hull a fáról,
-sárgarigó száll a tájról,
sárgarigó, fülemile,
két szárnya az ütlevele...

Száll ragyogó örök nyárba,
de a tavaszt alig várja:
jön szeretni, jön dalolni,
jön egy nyárral tit elmúlni...

Erdélyi József (1896-1978)

Mi dolgunk a világon? Küzdeni,
És tápot adni lelki vágyainknak.
Ember vagyunk, a föld s az ég fia,
Lelkiünk a szárny, mely ég felé viszen...

Vörösmarty

AZÉLET KÖNYVÉBŐL

FRANCIAORSZÁG

A keresztség szentségébe részesültek:

ARANEGA Laurine, Patrice és Gedeon Christelle lánya, Lyonban; **CASTRONOVO Lea**, Salvatore és Farkas Violette lánya, Grenoble; **RÁNHÉGYI Oceanne**, Roanne, REYNAUD Lucas, Tázlári Ildikó unokája, Chausson (69); **CHAPUIS Alice**, Tompa Diana unokája, Lyon; **URFER Amandine**, Alain és Elekes Aranka lánya, Auribeau.

Esküvők:

TAMÁSI Nicolas és **OUVARD Béatrice**, Tassin la Demi Lune; **BUNDIK Andrea** és **JAMBIN Stéphane**, St. Cyr au Mont d'Or; **MOLNÁR Tamás** és **POLYÁK Patricia**, Irigny.

Az örök hazába költöztek:

FÜZÉLY Ottó, 67 éves, Décines; **COUDERC Éva** szül. **JÁSZPER**, 45 éves, Vauxles-St. Claud; **JUHÁSZ Istvánné** szül. **CZINGER** Magdolna, 81 éves, Montpellier; **HORVÁTH József**, 71 éves, Echirrolles; **LOVAS György**, 74 éves, Lyon; **BERTALAN Jánosné** szül. **SAKOS** Hermina, 89 éves, Vaulx-en-Velin; **LUCSÁNSZKY Jánosné** szül. **BICZÓ** Mária, 91 éves, Echirrolles; **KAMÁR Mihály**, 67 éves, Chambéry; **HORVÁTH Károly**, 67 éves, Nizza. **KONDOR Józsefné** szül. **BÉNYI** Anna, 90 éves, Echirrolles; **OROSZ Mihályné** szül. **SZEGEDI** Olga, 81 éves, Le Creusot; **KÜBECZKY László**, 60 éves, St. Génis Laval; **NAGY Ferenc**, 64 éves, Villeurbanne; **HORVÁTH József**, 73 éves, Roanne; **KISS Blánné** szül. **NAGYMEZEI** Mária, 85 éves, Courthézon; **FEKETE Károly**, 78 éves, Cann. R.I.P.

NÉMETORSZÁG

MÜNCHEN

Keresztelés:

SCHNEIDER Philipp Maximilian, Sch. János és Sch. Claudia Katharina Margarethe kísfia 2000. szeptember 24-én részesült a keresztség szentségében.

Temetés:

Kiss Ottó 58 éves korában humyut el, temetése október 20-án volt a müncheni Neuer Südfriedhofban.

Adjon az Úr örök nyugalmat nekik!

Életkép 1956-ból

Nem kötött szöveg, hanem személyes tanúságtétel amit leírtam – emlékezve az 1956-os forradalom és szabadságharc napjainak egyik megtörtént eseményére. 44 év távlatából tekintek vissza, talán már nem pontos a dátum, de a történet igaz.

Nagyarosan vagyunk, a vasútiállomással szemben lévő Postás üdülőben. Október 26 vagy 27-e van, vendégek már nincsenek. Ki – ahogy tudott, haza utazott. Este 9 óra tájban szabadságharcos fiatalok egy csoportja – kik jól ismertek bennünket – kopogtattak nálunk és elmondták, hogy az állomásra beérkezett vonaton máriánosztai börtönből szabadult rabok; politikai elitáltak, egyházi személyiségek vannak és két napja nem ettek. Mit tudnánk tenni, kellene valami meletet inni és enni adni az embereknek, hogy tovább mehessenek. – Tea és keksz volt az egyetlen nagyobb mennyiségű készlet, amit viszonylag gyorsan elkészíteni és osztani lehetett.

Am az éhezéshöz szoktatott embereknek a jó szó és a forradalom hírei – amiről alig volt pontos értesülések – mindennél többet jelentett. Úgy sírtak ezek a meglett és meggyötört emberek, mint akikkel valamilyen hihetetlen csoda történt és féltek – kegyetlenül féltek –, hogy nem jutnak haza, hogy újra börtönbe kerülnek. A máriánosztai börtön – a börtönök büntetőintézete volt. Súlyos szenvedés várt arra, akit odavittek.

Számomra emlékezetes maradt az a meggyötört öreg bácsi, aki azt kérdezte tőlem: – „Tessék mondani, miért vagyok én

IN MEMORIAM

Dr. Major Imre Márk

1923-2000

Major Márk 1923. március 26-án született Csácsbozsokon. 1944-ben érettségizett a budapesti ciszterci Szt. Imre gimnáziumban s utána belépett a ciszterci rendbe Zircen. 1945. május 6-án letette ott szerzetesi fogadalmát. Miután

Dr. Major Márk

Zircen elvégezte teológiai tanulmányait a Szt. Bernát Teológiai Akadémián, ugyanott pappá szentelte őt 1949. június 29-én Kovács Sándor szombathelyi püspök.

Pappá szentelése után Pásztón lett hitnár a Zrínyi Miklós gimnáziumban (1949-1953), valamint kiségitő lelkész a Szt. Lőrinc plébánián. 1953 és 67 között Törökszentmiklóson és Jászárokszálláson káplán és hitnár a középiskolában. 1967-ben hagyta el Magyarországot és az Egyesült Államokba került. Ott először a St. Mary of Namur nővéreknél volt lelkész Forth Worth, Texasban, 1968-1972

között, majd 1972-1981 között a Názáreti Szt. Család nővéreknél Grand Prairie-ben, Texas. A texasi Keresztény Egyetemen Forth Worth-ben, 1972-ben elnyerte a doktori fokozatot. 1972-76 között történelmet tanított az University of Plano-ban, Texas, és 1972-1981 között Irving-ben. 1981-ben visszakérült Európába és 1981-85 között Németországban a Burg Kastl-i magyar gimnázium igazgatója.

1986-ban a külföldi magyarság lelkipásztori szolgálatára vállalkozott és inkardinációt nyert az egri főegyházmegyébe. 1986. június 1 óta haláláig az esseni elgyházmege magyar lelkésze volt. Essen mellett ellátta Duisburg, Obehausen, Bochum, Neukirchen-Vluyn magyarjait is, valamint Mülheim és Moers városokat is. Egyesületeket vezetett, egyházközségi értesítő révén tartotta a kapcsolatot a környék magyarjaival, magyar óvodát szervezett, „Füles” néven gyermekújságot is kiadott, és Essenben sokat segített a német lelkipáztorkodásban is, valamint angol gyóntatóssal.

Édesanyja nemrégiben halt meg Magyarországon 103 éve korában. Ez év tavaszán ő is elkezdett szívvel gyengélkedni, de még tovább tervezte lelkipásztori munkáját az elkövetkező hónapokra. November 3-án azonban, szív-műtét következtében meghalt és hazatért az égi hazába. Requiescat in pace!

Feketekúty László

alkotmányjogász és történész

2000 augusztus 24-én New Brunswick-i NJ otthonában békésen elhunyt. A felvidéki Bártfán született 1914 július 19-én. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen 1936-ban jogi és államtudományi doktorátust szerzett. 1942-ben lett a budapesti Tudományegyetemen az alkotmányjog magántanára. 1944 márciusa óta Svájcban élt, 1947 és 51 között Fribourgnban az Institut des Sciences Sociales et Politiques munkatársa. Tevékenyen részt vett az emigráns Magyar Keresztény Népmozgalom, illetve a Demokrata Néppárt munkájában. 1951 augusztusá-

ban került a müncheni Szabad Európa Rádió hírosztályára, 1954 és 1979 között a magyar osztály helyettes igazgatója. Nyugalomba vonulása után az Egyesült Államokban telepedett le. Mindszenty bíborosról írt könyve német, francia, holland és spanyol nyelven is megjelent 1949-ben. Gyászolják gyermekei: Géza, Réka, Zsolt és Béla, menyei: Karol, Zsuzsa és Vicki, valamint unokái: Szilvia, János és Pál. Emlé-ke-re 2000 október 26-án, csütörtökön délelőtt tartottak gyászmisét a New Brunswicki Szent László templomban.

(Sz)

Egy „Álom”-tárlat Budapesten

Közel 100 festményes kiállításra hívta meg nov. 19-én, vasárnap, az egy álom hatására festeni kezdő Simon M. Veronika székesfehérvári festőművészt a „Függelék Női Szövetség” Belgrád Rakparti székéjében. A megnyitó műsorában Keresztes Emil Kossuth-díjas és érdemes művész szavaltai után Kertész Péter pápai káplán megnyitó beszéde hangzott el egyéb műsorszámok mellett.

A tárlat érdekessége, hogy itt bemutatásra kerültek a festőművész templomokba, iskolákba, óvdába, püspökségre és magányújteménybe került Árpád-házi szentekkel kapcsolatos nagyméretű festményei. A megnyitó végén dr. Torgyán Józsefné, Cseh Mária a jelenlévő kedves Erzsébetek között egy szűrített virágcsendéletet sorsolt ki.

A művésznő ötven egyéni kiállításon, négy országban vett részt nagy sikerrel.

Szuhács Renáta (Bp.)
Egyet. hallgató

Magyar díszhangverseny a Vatikánban

Szeptember 23-án este hat órákor kezdődött a vatikáni VI. Pál kihallgatási termében a II. János Pál pápa tiszteletére adott hangverseny, amelyre a magyar nemzet fejezte ki tiszteletét és köszönetét azért a támazért, amivel a Szentszék I. Szent István király kora óta segítette a magyar népet keresztény hitének, nemzeti szabadságának, kultúrájának és identitásának megőrzésében. Az emelvényen a Szentatya mellett foglalt helyet Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek és Seregély István egri érsek, a püspökar elnöke. A hatalmas kihallgatási terem szinte teljesen megtöltö, öt-hatezer vendég között az első sorban foglalt helyet Mádl Ferenc köztársasági elnök és felesége, valamint Orbán Viktor miniszterelnök és a magyar delegáció tagjai: miniszterek, államtitkárok és az elnökök személyes meghívott vendégei, továbbá több magyar püspök.

A múlt század világhírhí Magyar zeneszerzőjének, Liszt Ferencnek egyik mesterművét, az „Ünnepi misét” a Danubia Ifjúsági Szimfonikus Zenekar szolgáltatta meg Héja Domonkos karmester vezényletével. A latin nyelvű mise kórustételeit a Magyar Nemzeti Énekkar énekelte. A hangverseny olasz-magyar nyelvű műsorfüzetében Mádl Ferenc államfő így írt a darabról: „A ma esti zeneművet, a „Missa Solemnist”, magyarul „Ünnepi misét” Liszt Ferenc az esztergomi bazilika újraszertelése alkalmából írta. A magyar kereszténység kezdeteihez és személyesen Szent Istvánhoz a legszorosabban kapcsolódó esztergomi bazilika jelképe lett a magyar történelmi múlt folytonosságának. – „Ezt a misét inkább elidmádkoztam, mint megírtam”, írta Richard Wagnernek. Megbízójához, a hercegprímáshoz írott levelében pedig kiemelte, hogy számára 1856. augusztus 31-e – az esztergomi bazilika újraszertelése napja – magyarként, katolikusként és zeneszerzőként a legnagyobb jelentőséggel bír. Liszt magyar motívumokat is alkalmaz az „Esztergomi misé”-ben.

A közönség hatalmas tapsal jutalmazta a Liszt-mise előadását, a zenekart, a szólistákat, a kórust és főként a fiatal karmestert. A hangverseny záróaktusaként a Szentatya rövid beszéddel fordult a jelenlévőkhoz. „A Nagy Jubileum egészébe illeszkedő rendkívüli koncert halálával töltötte el lelkemet – mondotta –, elsősorban a művészetet inspiráló Isten és a nagy magyar zeneszerző, Liszt Ferenc iránt.” A pápa köszönetét fejezte ki az előadás megszervezőinek, előkészítőinek, köszöntötte a magyar kormánydelegáció tagjait, továbbá a mellette helyet foglaló Paskai bíborost és Seregély érseket. MK

Hírdetések

folytatás a 8.oldalról

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kiváltképp kedvező árakkal. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München. **Telefon fax:** (D) +36/69 99 85 , 67 05 618 ill. 0172/84 25 288. **(H) 0036-1-341 59 55.**

Eladó Pécs belvárosában egy 1 szoba-konyhás, gázfűtéses, lakás. Érdeklődni: (H) -72-354-401 vagy (D) 30-971 21 37 este.

Balatonlelle városközpontjában, 85 m2 hasznos alapterületű, összkomfortos családi ház (3 szoba, 2 fürdőszoba) 906m2 telken eladó. Ár: DM 111.000/ HUF 15 millió. Telefon: (H) +36/309/519-344, +36/309/482-147, +36/1/355-2131.

FELVÉTEL

Az Európai Magyar Gimnázium
azonnali felvételt hirdet
a 2000/2001-es tanévre.

Az iskola – az egyetlen magyar gimnázium Nyugat-on – bajor érettségít nyújt, amely Német országban elismerten a legszínvonalasabb érettségi és Európa valamennyi országában elismert – a tanulóknak a magyar és német nyelv tökéletes elsajátítását teszi lehetővé a kétnyelvű oktatás keretében ápolja a magyar hagyományokat és a magyar kultúrát

– angol és francia nyelvoktatást nyújt – iskolánk nagylevelű bajor és magyar állami támogatása mérsékelt internátusi árakat tesz lehetővé.

Címünk:

**Europäisch-Ungarisches Gymnasium
D-Klosterweg 2, D-92280 Kastl/Opf.,
Telefon/Fax: ++49 9625 809100**
További információk az internetben, a
<http://www.kastl.de/hungym> cím
alatt találhatók.

**Boldog karácsonyt kíván minden
olvasónak a Magyar Gimnázium**

Megjelent Teres Agoston SJ új könyve:
Biblia és asztronómia – Mágusok és a csil-
lag Máté evangéliumában. Kemény kötés-
ben 340 oldal, 55 kép és ábra. Megren-
delhető a kiadónál: Springer Orvosi Kiadó
Kft: H-1327 Budapest, pf. 94. Bolti ára
590 Ft + portó.

Megjelent!

Bilinyi Ilona „Mescországba megyünk” verses,
képes mesekönyve, 31 old., gazdagon illusztrálva
Reiter Sarolta és Matlak Éva által. Ára: 20 DM.
Megrendelhető: Hrivnyák Ilona, Kronenstr. 36,
76133 Karlsruhe.

Európaiak, tengerentúliak társkövetése:
H-1074 Budapest, Csengery u. 23.
Telefon/Fax: (H)+36/1/341 59 55

Dr. Schulte – Dr. Frohnde, ügyvédi tanácsadók
minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hitese tolmács és fordító
német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-
kontókra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge
München – Sonderkonto: Postbank München,
Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

**A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT,
STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG
nem felel!**

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcso áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayerstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Szürkebarát	DM
Tokaji Hárslevelű	7,80
Chardonnay	8,60
Villányi Rosé, Kékőpórtó	6,90
Villányi Kékfrankos	8,90
Hajosi Cabernet	15,50
Villányi Couvee	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	20,—
Tokaji Asszú 4 puttonyos	23,—
Unikum	29,—
Cseresznyepalinka	1 liter
Barackpálinka	1 liter
Tarhonya, kocka, cémnatészt	1 kg
Májas-, véres hurka, disznósajt	15,—
Tokaszalonna	15,—
Házi kolbász	17,—
Száraz kolbász	1 kg
	25,—

Szaloncukor megérkezett!!

Hirdetések

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest,
Szeher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és
telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk
családias panzióknban, zöldövezetben, de
közel a centrumhoz. Szállodai színvonal –
zárt autóparkoló.

Balatonfűzfőn kétszintes, 104 m²-es
összközművesített ikerház 230 □-él telekkel
eladó. Telefon: (H) 0036/1/33 97 402

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi
magyar festményeket, saját gyűjteménye
gyarapítására. Paál, Munkácsy, Czöbel, Tihanyi,
Rippl-Rónai, Kassák képek érdekelnek elsősor-
ban, de más kvalitásos munkák is szóba jöhetnek.
Telefon: (F) 0033/66/05 57 503

Eladó Budapesten a pesti oldalon: 500 m²-es
telken két család részére is alkalmas egyszintes
családi ház. (5 szoba, 2 konyha, két fürdőszoba,
garázs, pince, padlástér 160 m²) Irányár: 200.000
DM. Tel: (D) 07121-72074

Nagyméretű (40x60) Gy. Szabó Béla grafikák
eladók. Tibad J., 79112 Fr/Tiengen,
Blankenbergweg 7. Telefon: (D) 07664/95056

Fiatalos, szőke, gyermektelen, középmagas,
budapesti, 61 éves, elegáns megjelenésű nő keresi
társát. 60 év felett, kulturált férfi levelét várom.
Gépkocsit vezetek, házas vagyok. Jelige
„Karácsony” a kiadóba.

Budán közel a várhoz és a metróhoz,
modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó.
Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34

Budai kertés villában újonnan kialakított
kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott kom-
fortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta.
Parkolás zárt kertben. Tel.:(H) +36 12 02 30 25.

Dél-magyarországi, csinosnak mondott,
független, ref. 58 éves, özvegy mérnök nő párját
keresi. Választ: „**Őszi napútás**” jelégére a
kiadóba.

Niedersachsen-ben élő, erdélyi származású,
egyedül álló hölgy (33/167/60) megismerkedne
vidám, szeretetre, gyengédségre vágyó- és tudni
adó férfival komoly kapcsolat megteremtésére.
Jelige „**Havasi gyopár**” a kiadóba.

Középtermetű, 53 éves, építész-technikus nő,
német állampolgár, jó kinézésű és megjelenésű,
szorgalmas, házas, komoly gondolkodású, sportot,
zenét kedvelő - megismerkedne hasonló adottsá-
gokkal rendelkező férfival házasság céljából. Jelige:
„**Piros rózsák**”.

HELIOS PANZIÓ H-1121 Budapest,
Lidérc u. 5/a. Tel/fax: (H) +36/1/246-46-58,
e-mail: roomheli@matavnet.hu. A
családias panzió a dél Budai hegyek
lankás lejtőjén fekszik, 15 percre a
vasközpontról. Kérésre gyógykezelés,
termálfürdő, szervez zését vállaljuk.
www.heliospanzio.hu

Erdélyi magyar lány, 21 éves, érettségizett, jelen-
leg szaküzleti eladó, új munkakört keres
Németországban, szívesen vállalna mind gyermek-
nevelést, mind háztartási munkát magyar vagy
német családnál. Válaszokat „**Remény egy jobb
jövőre**” jelégére a szerkesztőségbe kérem.

Budapestben, az Andrásy úton, az Operánál
felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalá-
togatóknak kiadó. Tel.: (D) 89/937-888.

Budán közel a várhoz és a metróhoz,
modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó.
Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertés villában újonnan kialakított
kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott kom-
fortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta.
Parkolás zárt kertben. Tel.: 00-36 12 02 30 25.

Siófok: a víztől 12 km-re, 2700 m² területen,
80 m² felújított, kemencés, összkomfortos
paraszti ház mellékeppellett eladó. A házról
600 m-re gyógyfürdő és termálfürdő. Irányár:
49.000 DM. Telefon/fax: (H) +36-85-352-259;
mobil: (+36-30-295-3373).

Személy és áru fuvarozás Magyarországra.
Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-
házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Pilis (Pestmegye) gyógyfürdő közelében,
igényesebb két generációnak 210 m²-es, nagy-
telkű, ótèves házát áron alul elad nyugalmat,
zöldet főorvos 128.000 DM-ért. Érd. ☎:
(D) 0681/584-92-69.

Eladó Kecskemét központjában, a Bíróság-
nál, renovált polgári ház 3 rendbéli lakással,
300 m²-es, 2 garázs, 36 m² melléképület és 7560
m²-es gondozott kert-udvar összköltözésre,
vállalkozásra is ideális. Irányár 40 millió Ft.
Telefon: (D) -0049/177-6121926.

**Különleges nagyságú, kalocsai-mintás csipke-
terítők** (Richileu) és vászon asztalterítők eladók.
Telefon: (D) 080/672651

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISEK NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye:
Misézó helyek: Augsburg Ft. Merka János, és
Neuburg a.D. lásd Ft. Bárány J.,
Érd.: Tel. (089/98 26 37), Neu

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENBURG-
i Egyházmegye nürnbergi székhellyel:
Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt,
Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing,
Neuburg a.D.:

Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Katholische
Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571
Schwaig, Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye:
Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen,
Essen, Neukirchen-Vluyn,
Érd.: Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110,
D-45139 Essen, Tel.: (0201) 28 47 40.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyház-
megyék Karlsruhe-i székhellyel:
Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kais-
erslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg,
Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim,
Freiburg, Strassbourg, Mulhouse, Colmar:
Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath.
Mission, Schneidermüller Str. 12, D-76193
Karlsruhe, Telefon/Fax: (0721) 6872 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházm.,
Hildesheim-i Egyházmegye:
Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Kiel,
Lübeck, Braunschweig, Bremen, **Érd.**
Hamburgban: **Ft. Rasztovác Pál**, Ung.
Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099
Hamburg, Tel.: (040) 24 60 49; Berlinben:
Nagy Iván, Ung.Kath. Kirchengemeinde
Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161
Berlin, Telefon:(030) 859 67 036, Fax: (030)
851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye:
Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf,
Wuppertal, Bergisch-Gladbach:
Érd.: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission,
Theiboldgasse 96, D-50676 Köln,
Telefon: (0221) 23 80 60.

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyház-
megye frankfurti székhellyel:

Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim,
Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen:
Érd.: Ft. Takács Pál, Kath. Ung. Gemein-
de, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487
Frankfurt, Telefon: (069) 24 79 50 21

MÜNCHEN-FREISING-i Egyházmegye:
Misézó helyek: München,
Érd.: Ft. Dr. Cserhádi Ferenc,
Freising, Rosenheim: **Ft. Fehér István**.
Érd.: Ung. Kath. Mission, Oberföhninger
Str. 40, D-81925 München. Telefon: (089)
982637, 982638, FAX: (089) 985419.

MÜNSTER-PADERBORN-
OSNABRÜCK-i Egyházmegyeik:
Misézó helyek: Hagen, Menden,
Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl,
Münster. **Érd.: Ft. Bagossy István**, Ung.
Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157
Münster-Handorf; Telefon: (0251) 32 65 01
PASSAU-i Egyházmegye:
Misézóhely: Passau:
Érd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchenplatz 1,
D-94032 Passau, Telefon: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i
Egyházmegye: **Misézó helyek:** Stuttgart,
Heilbronn-orkheim, Balingen-Frommern,
Ludwigsburg, Böblingen,
Reutlingen, Schw. Gmünd, Eislingen.
Érd.: Ft. Horváth János, Pflizerstr. 5, D-
70184 Stuttgart, Telefon: (0711) 236 91 90,
Fax: 236 73 93.

Misézóhelyek: Konstanz, Markdorf,
Weingar-ten, Heidenheim,
Friedrichshafen, Singen,
Munderkingen, Ulm, Schwenningen,
Biberach, Bad Waldsee, Leutkirch:
Érd. Ft. Gyurás István SJ, Irmen-
trudstr. 14/B, D-88250 Weingarten,
Telefon: (0751) 586 76

WÜRZBURG-i Egyházmegye:
Misézó hely: Würzburg.
Érd.: Ft. Kocsik Endre, Kardinal-
Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg,
Telefon.: (0931) 38 62 43, 173 78

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegation)

Felölös kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felölös szerkesztő Fejös Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Gyözö,
Szamosi Jözsef (olvasó és tördölös
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegation
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserhádi Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejös
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 45,—

ELÖFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkesek
terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 3,00 DM
Elölözetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentútra légitpostával DM 45,—
Lapzárta minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-éi fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Református istentisztelet Münchenben a hó.
minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor,
Reisinger Str. 11

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után közölünk!

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések	
soronként	10,—
nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény
Hirdetések határideje minden hónap 10-é, b e f i z e t v e !	

AMERIKAI ÉS KANADAI ELÖFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Münchenben a kiadó-
nál! Elölözetési ár egy évre 50,- US \$ (díj 35,-US
\$ + portó 15,- US \$). Kérjük szíveskedjenek a
fenti címre küldeni a csekket. A lapot továbbra
is Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLÉKELTÜNK.

MAGYARORSZÁGI ELÖFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon
az OTP Bank Budapest VIII. ker.
Közüeti fiók: 11773085-07063558, t.a.
97308076355 számú kontójára, Fejös Ottó
néven. Évi előfizetés hólveinek: 2000. Ft.;
lelkészeknek öt intenciósi teszimónium a
kiadóhivatal címére.

Kérjük, a befizetésnél NEVÉT feltüntetni
szíveskedjék, különben a kontón csak az
összeg jelenik meg.